

Pressmeddelande

Luxemburg den 13 mars 2023

EU:s jordbruks- och sammanhållningsutgifter: åtgärderna för att upptäcka, lösa och rapportera om intressekonflikter räcker inte

- *Det finns ingen överblick över hur mycket EU-pengar som berörs av intressekonflikter.*
- *Det saknas fortfarande tillräckliga åtgärder för att förbättra insynen och skydda visseblåsare.*

Ett ramverk har införts för att förebygga och hantera intressekonflikter i samband med EU-utgifter, men det finns kryphål när det gäller att främja insyn och upptäcka risksituationer. Det framkommer i en ny rapport från Europeiska revisionsrätten där revisorerna särskilt undersökt hur problemet hanteras inom jordbruks- och sammanhållningspolitiken, som är EU:s största utgiftsområden.

”Mot bakgrund av den reviderade lagstiftningen och de senaste ärendena ville vi kontrollera om Europeiska kommissionen och medlemsländerna hanterade intressekonflikter inom den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken på lämpligt sätt”, säger Pietro Russo, den ledamot av revisionsrätten som ledde revisionen. ”Vi fann att insatser gjordes för att lösa problemet, men brister kvarstår. Rapporteringen av ärenden bör bli bättre så att man får en tydlig överblick över hur stora penningbelopp som påverkas av intressekonflikter.”

Enligt EU:s bestämmelser ska alla personer som deltar i förvaltningen av EU-medel (på EU-nivå och nationell nivå) undvika eventuella intressekonflikter som kan uppstå på grund av skäl som hänger samman med politisk eller nationell koppling, ekonomiskt intresse eller något annat direkt eller indirekt personligt intresse. När en faktisk eller upplevd intressekonflikt konstateras måste den berörda myndigheten säkerställa att personen i fråga avbryter all verksamhet i ett ärende.

På nationell nivå används i de flesta fall intresseförklaringar från de anställda själva för att förhindra och hantera sådana situationer. Men dessa förklaringar är inte alltid tillförlitliga och det kan ibland vara svårt att dubbelkolla uppgifterna på grund av otillräcklig administrativ kapacitet, dataskyddsbestämmelser och allmänna svårigheter med att uppnå full insyn. I de länder som granskades (Tyskland, Ungern, Malta och Rumänien) konstaterade revisorerna att regeringsmedlemmar som var med och fattade beslut om EU-program och tilldelning av EU-medel inte var tvungna att lämna in förklaringar, även om bestämmelserna krävt det sedan 2018.

Förklaringar används i stor utsträckning på EU-nivå och en del kontroller görs, särskilt för känsliga

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

funktioner. Men om en svängdörrsproblematik uppstår (alltså när en person går från en roll som offentliganställd till en roll inom den privata sektorn på samma område) kan det direkt leda till intressekonflikter. Revisorerna anser därför att sådana ärenden behöver hanteras mer aktivt.

Enligt revisorerna lägger nationella myndigheter stor vikt vid att upptäcka intressekonflikter i samband med upphandlingar, men de ägnar inte alltid tillräcklig uppmärksamhet åt vissa röda flaggor. Till exempel saknas en rimlig konkurrensnivå i många förfaranden (dvs. om kontrakt förhandlas fram utan konkurrensutsatt upphandling eller sökande har haft kopplingar till andra intressenter som deltagit i EU-finansierade projekt). Revisorerna konstaterar också att åtgärder för att skydda visseblåsare ännu inte har införts och att många medlemsländer är sena med att införliva bestämmelserna om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av EU-lagstiftningen.

Offentligt tillgängliga källor (länkar till nationella och regionala webbplatser med förteckningar över mottagare av EU:s jordbruks- och sammanhållningsstöd och kommissionens onlineplattform Kohesio) innehåller för närvarande inte någon information om slutliga stödmottagare som är juridiska personer, vilket begränsar den offentliga granskningen. Det kommer att vara obligatoriskt att lämna sådan information i EU-ländernas förvaltnings- och kontrollsystem under den nya programplaneringsperioden för sammanhållning (2021–2027). Från och med 2023 ska mottagare av jordbruksstöd lämna information om de företagskoncerner som de ingår i.

Revisorerna konstaterar vidare att det inte finns någon offentligt tillgänglig information om hur vanligt det är med intressekonflikter vid delad förvaltning av EU-utgifter och inga indikatorer som mäter hur ofta problemet förekommer eller hur stort det är. Alla oriktigheter rapporteras inte, till exempel om beloppet i fråga understiger 10 000 euro, eller om de upptäcks och korrigeras på nationell nivå innan pengarna begärs från kommissionen.

Bakgrundsinformation

Omkring hälften av EU:s utgifter förvaltas gemensamt av kommissionen och medlemsländerna. I den delade förvaltningen ingår de två jordbruksfonderna – Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) – och de tre viktigaste sammanhållningsfonderna: Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden (ESF) och Sammanhållningsfonden. Vid delad förvaltning behåller kommissionen det övergripande ansvaret för genomförandet av budgeten, samtidigt som medlemsländerna måste vidta effektiva och proportionella åtgärder för att förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter. Det är främst de nationella myndigheterna som ansvarar för att identifiera och hantera intressekonflikter på stödmottagnivå.

Särskild rapport 06/2023 *Intressekonflikter i samband med EU:s jordbruks- och sammanhållningsutgifter: ramverket är på plats, men det finns luckor i åtgärderna för insyn och upptäckt* kommer att finnas på [revisionsrättens webbplats](#).

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502